

Erik Søndergårds prædiken sidste søndag efter helligtrekonger

Taler

Erik Søndergård
Sognepræst

Dato

25. januar 2026

Sted

Skødstrup Kirke

Omstændigheder

Gudstjenesten havde fokus på Grønland og Danmark, og der blev blandt andet sunget Grønlands nationalhymne "Nunarput utoqqarsuanngoravit"/" Vort ældgamle land" og "Godmorgen lille land" som en fredelig og værdig påmindelse om samhørighed og respekt i rigsfællesskabet.

TV2 Østjylland optog gudstjenesten og bragte dette indslag:

Fra splittelse til sammenhold: Rigsfællesskabet hyldet med sang | TV2 Østjylland

Prædikentekst

Johannesevangeliet kapitel 12, vers 23-33

- 1 Verden kan føles stor og urolig, når stormagter taler højt og presser på.
Men midt i alt det må vi ikke glemme, hvad det i sidste ende handler om, nemlig mennesker.
Der er ikke strategier, ikke territorier, ikke interesser men levende mennesker
5 med håb, frygt, sprog, minder og en tro på fremtiden.

Grønland er ikke blot et område på et kort.

Det er hjem.

Det er historie.

- 10 Det er identitet.

Det er et folk formet af natur, kultur og generationers liv.

Og det samme gælder Danmark og de relationer, der binder os sammen i rigsfællesskabet.

- 15 Som kirke er vores opgave ikke at råbe højere end magtfulde landes ledere.
Vi skal ikke konkurrere med det politiske magtspil.
Vores opgave er at holde fast i de værdier, der bærer, når alt andet vakler;
respekt, værdighed, ansvar, retfærdighed, visdom, udholdenhed og forventning
om at vi mødes ad fredelige veje trods uenigheder.

20

Må vi finde veje, hvor dialog erstatter trusler, hvor ansvar erstatter hovmod, og hvor mennesket står mere centralt.

25 I dag vil jeg tale om noget, der rækker langt ud over politik og konflikter.
Noget, der ligger dybt i vores natur og i menneskets kamp for at blive modent
og ansvarligt.

Jeg vil tale om ydmyghed.

30 Og om dens farlige modsætning hovmod.

Ydmyghed er ikke selvudslettende svaghed.

Den er en klassisk dyd.

En karakterstyrke.

35 En moralsk disciplin.

Evnen til at se sig selv realistisk og uden selvforagt og uden selvbedrag.

Ydmyghed er ikke at tænke mindre om sig selv.

Det er at tænke mere sandt om sig selv.

40

Sund ydmyghed handler om:

At kende sine evner og sine begrænsninger.

At kunne tage fejl med uden absolut at synes det er pinagtigt.

At kunne indrømme at jeg stadig har noget at lære.

45

Hovmod er det stik modsatte.

Hovmod er storhedsvanviddet, hvor

jeg står over andre,

50 jeg ved bedre,

jeg behøver ikke lytte

og mine interesser er vigtigere end sandheden.

I den klassiske kristne tradition kaldes hovmod en dødssynd.

55 Det er ikke fordi den ofte bliver roden til mange andre fejl, men fordi den
erstatte vores levede liv med grandiose luftkasteller.

Vi er sociale væsener, men er det kun mine storhedsfantasier der gælder, så
forsvinder væsentlige dele af livet, nemlig den inspiration og støtte vi får i
livsfællesskabet med andre.

60 For når et menneske sætter sig selv som centrum af universet, begynder
virkeligheden at blive forvrænget.

Magt misbruges,
relationer går i stykker,
65 og sandheden bøjes.

Hovmod forvrænger virkeligheden.
Sund ydmyghed klarlægger den.

70 Hovmod lukker vores ører.
Ydmyghed åbner dem.

Hovmod splitter.
Ydmyghed forbinder.

75 Da jeg rejste til Grønland sidste år, blev jeg mindet om, hvor sundt det kan være
at opdage sin egen begrænsning.

Fra Sisimiut vandrede vi i flere timer op ad det høje sneklædte Præstefjeld
80 gennem frostvejr, sol og blæst.
Hvert skridt krævede opmærksomhed.
Vejrtrækningen blev tungere.
Kroppen blev varmere af anstrengelse.
Naturen satte tempoet. Det var ikke os.

85 Da vi nåede toppen, blæste det koldt.
Vinden skar i kinderne.
Foran os åbnede sig et syn, der var fuldstændig fantastisk:
det store hav, de lange hvide bjergkæder, uendelige vidder.
90 Og langt dernede kunne vi se lufthavnen, der nu var lille og næsten ubetydelig.

I sådan et øjeblik mærker man, hvor lille et menneske er.

Det, der før virkede stort, blev pludselig småt.
95 Det, der før fyldte meget i tankerne, mistede sin tyngde.
Man kunne ikke stå dér og føle sig som verdens centrum.

Naturen overbeviser uden et ord om,
at du er ikke alting,
100 og samtidig overbeviser den om, at du er en del af noget meget større.

Og måske er det netop dér, sund ydmyghed begynder.

- 105 Ikke som en følelse af at være værdiløs,
men som erkendelsen af, at vi ikke er universets centrum.

- Grønland lærte mig noget uden at sige et ord, nemlig
at verden er større end vores ambitioner,
110 at naturen ikke bøjer sig for vores stolthed,
og at storhed ikke behøver være højtråbende, for nogle gange viser den sig bare.

- Og denne ydmyghed kan vi ikke alene føle personligt, men også kulturelt,
samfundsmæssigt og menneskeligt.
115 Når vi taler om folk, lande og fællesskaber – som Grønland og Danmark –
bliver sund ydmyghed helt afgørende.
For uden ydmyghed risikerer vi at tale om hinanden i stedet for med hinanden.
Risikerer at bruge mennesker som en ting,
og at reducere et land til ressourcer.

- 120 I den grønlandske nationalsang Vort ældgamle land hører vi ikke en stemme, der
vil dominere.
vi hører en stemme, der elsker sit hjem, sin historie, sit folk og sine
fremtidsdrømme.
125 Det minder os om, at identitet ikke er noget, vi ejer.
Identitet er noget, vi får og noget vi ærer.

- Det er præcis det paradoks, Jesus peger på, når han i dagens fortælling taler om
sin egen ophøjelse.
130 For hans ophøjelse sker ikke gennem magt, dominans, triumf eller noget han
ejer,
men ved igennem sund ydmyghed at tage ansvar og bringe de ofre, som livet
kræver af os.
Og at bringe de ofre livet kræver af os ligner hvedekornet, der lægges i jorden og
135 dør for at vokse op og give en langt større afgrøde.

Han vender vores forestilling om storhed på hovedet.

Vi tror ofte, at storhed betyder at hæve sig over andre.

Men Jesus viser os, at sand storhed ikke er noget vi finder alene men sammen med andre.

Og her bliver forskellen mellem hovmod og ydmyghed fuldstændigt klar.

145

Hovmod siger: Se mig.

Ydmyghed siger: Se sandheden.

Hovmod vil sejre.

150

Ydmyghed vil forstå.

Hovmod vil hævde sig.

Ydmyghed vil tjene ved tage et ansvar.

155

Og måske er det netop derfor, at hovmod ødelægger relationer, mens ydmyghed bygger dem.

For hovmod gør os blinde,
mens ydmyghed gør os seende.

160

Som kirke – og som mennesker – har vi et ansvar for at værne om denne dyd.
Så vi kan være stærke uden at blive hovmodige,
have vise anskuelser uden at blive kolde og hårde,
og tage ansvar uden at miste ydmygheden.

165

Vi må derfor øve os i ydmyghedens svære, men livgivende kunst,
så vi kan indrømme fejl for at nærme os sandheden,
lytte før vi taler for at blive klogere,
og tjene ved at løfte et ansvar frem for at dominere.

170

Til sidst vender vi tilbage til Grønland.

Tilbage til vidderne, stilheden, den rene luft og de store landskaber, der minder os om, hvor små vi er, og hvor stort livet er.

175

Hvad Grønlands natur viser helt af sig selv, siger Jesus med ord:
Den, der hovmodigt elsker sit liv, skal miste det.
Men den, der kan sætte sit liv til side, skal vinde det.

180 Hvis vi klamrer os til vores stolthed, vores magt og vores selvhævdelse, risikerer vi at miste det vigtigste.
Men vælger vi et liv i ydmyghed, ansvar og engagement, så vinder vi et liv, der er langt større end os selv.

185 Må vi derfor møde Grønland, Danmark, rigsfællesskabet, hinanden og verden ikke med hovmod, men med respekt.
Ikke med behov for at hæve os, men med modet til at tjene et større ansvar.

190 For måske begynder det sande liv netop dér, hvor vi sætter os selv lidt til side for at tage del i de sammenhænge vi lever i.

Amen

Kilde

195 Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

200 Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Sidste søndag efter helligtrekonger

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/erik-sondergards-praediken-sidste-sondag-efter-helligtrekonger>

205

210

215